

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a členov senátu JUDr. Heleny Haukvitzovej a JUDr. Mariána Sluka, PhD., vo veci starostlivosti súdu o **maloletú T. J.**, bývajúcu u matky, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Kežmarku, za účasti rodičov maloletého dieťaťa, matky: **M. J.**, bývajúcej v K., otca: **J. Š.**, bývajúceho v H., zastúpeného advokátkou JUDr. Martinou Kožárovou Jenčovou, so sídlom v Prešove, Slovenská 69, **v konaní o udelenie súhlasu na zmenu priezviska**, vedenej na Okresnom súde Kežmarok pod sp.zn. 6P 45/2009, o dovolaní otca proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 30. mája 2013 sp.zn. 21 CoP 7/2013, takto

r o z h o d o l :

- I. Dovolanie **o d m i e t a**.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

1. Okresný súd Kežmarok rozsudkom z 8. októbra 2013, č.k. 6 P 45/2009-64 v spojení s opravným uznesením z 29. januára 2013, č.k. 6 P 45/2009-67 udelil matke maloletej T. súhlas namiesto otca na podanie žiadosti na príslušnom úrade o zmenu priezviska maloletej T. Š. na priezvisko J. a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania.

2. Krajský súd v Prešove na odvolanie otca maloletej rozsudkom z 30. mája 2013 sp.zn. 21 CoP 7/2013, napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.), a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie, keď reagoval na jednotlivé odvolacie námietky otca maloletej.

3. Uvedené rozhodnutie odvolacieho súdu napadol dovolaním otec maloletej (ďalej aj „dovolateľ“). Dovolateľ prípustnosť a dôvodnosť dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 písm. f/ O.s.p. Odňatie jeho možnosti konať pred súdom videl v tom, že rozhodnutia súdov nižšej inštancie sú nepreskúmateľné a zmätočné, nakoľko nie sú náležite odôvodnené. Namietal, že súd prvej inštancie nedostatočne zistil skutkový stav, pričom tvrdenie súdu o nezáujme otca o maloletú nemá podklad vo vykonanom dokazovaní. Namietal, že súd mal vykonať aj znalecké dokazovanie na preukázanie, či maloletá nie je pod vplyvom matky. Mal za to, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), ako aj že rozhodnutia súdov nižšej inštancie spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Navrhoval, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

4. Kolízny opatrovník maloletej sa stotožnil so svojím vyjadrením podaným k odvolaniu otca, keď poukázal, že maloletá je vo veku, kedy sa sama dokáže rozhodnúť o svojom priezvisku.

5. Matka maloletej považovala dovolanie otca za nedôvodné, pričom poukázala na rozumovú vyspelosť maloletej dcéry.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací [(§ 35 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“)] skúmal, či je dovolanie otca procesne prípustné.

7. Dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016 v konaní o udelenie súhlasu na zmenu priezviska maloletej. Na konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých sa s účinnosťou od 1. júla 2016 vzťahuje zákon č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“).

8. Podľa § 395 ods. 1 CMP platí, že ak § 396 CMP neustanovuje inak, platí tento zákon aj na konanie začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 395 ods. 2 CMP platí, že právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti

tohto zákona, zostávajú zachované. Ustanovenie § 396 CMP s dopadom na predmetnú vec inak neustanovuje.

9. V zmysle ustanovenia § 2 ods. 1 CMP sa na konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých, ktoré sa od 1. júla 2016 prejednávajú a rozhodujú podľa CMP, použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak. Prípustnosť dovolania otca bolo preto potrebné posudzovať podľa ustanovení CSP, nakoľko CMP inak neustanovuje.

10. Podľa § 470 ods. 1 CSP platí, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 vety prvej CSP platí, že právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

11. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016, t.j. za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“), dovolací súd postupoval v zmysle ustanovenia § 470 ods. 2 CSP (na základe ktorého právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované), a procesnú prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle ustanovení § 236, § 237 ods. 1, § 238 O.s.p.

12. Dovolanie otca smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, ktoré nemá znaky tých rozhodnutí uvedených v § 238 ods. 1, 2 a 3 O.s.p., proti ktorým bolo dovolanie procesne prípustné. V zmysle § 238 ods. 4 O.s.p. však dovolanie nebolo prípustné vo veciach upravených Zákomom o rodine, ibaže išlo o rozsudok o obmedzení alebo pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu, o priznaní rodičovských práv a povinností maloletému rodičovi dieťaťa, o určení rodičovstva, o zapretí rodičovstva alebo o osvojení. V preskúmvanej veci sú predmetom konania práva a povinnosti vyplývajúce z právneho vzťahu upraveného Zákomom o rodine (udelenie súhlasu na zmenu priezviska dieťaťa, po tom ako sa rodičia o tejto veci nedohodli), nejde však o obmedzenie alebo pozbavenie rodičovských práv a povinností alebo o pozastavenie ich výkonu, ani o priznanie rodičovských práv a povinností maloletému rodičovi dieťaťa, ani o určenie alebo zapretie rodičovstva a ani o osvojenie. Prípustnosť dovolania bola preto podľa ustanovenia § 238 ods. 4 O.s.p. výslovne vylúčená.

13. Predmetné dovolanie by bolo prípustné len vtedy, ak by v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p. Dovolateľ procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdil a ich existenciu nezistil ani dovolací súd; nepreukázaná bolo tiež vada konania namietaná dovolateľom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

14. Dovolateľ namietal vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Podľa ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. dovolanie bolo prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

15. Dovolateľ namietal vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., ktorú videl v nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia súdov nižšej inštancie zakladajúcim ich nepreskúmateľnosť. Podľa stanoviska, ktoré prijalo občianskoprávne kolégium najvyššieho súdu 3. decembra 2015 a je publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods.1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.

16. V zmysle citovaného stanoviska bola vada nepreskúmateľnosti rozhodnutia namietaná dovolateľom považovaná za tzv. inú vadu konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), ktorá však v súlade s doterajšou konštantnou judikatúrou najvyššieho súdu prípustnosť dovolania nezakladala (pozri napr. sp.zn. 3 MCdo 16/2008 a 6 Cdo 84/2010, 5 MCdo 10/2010, 3 Cdo 166/2012, 4 Cdo 107/2011).

17. Len v mimoriadnych a ojedinelých prípadoch mohla nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu zakladať vadu v zmysle § 237 ods.1 písm. f/ O.s.p., a to napríklad, ak rozhodnutie napadnuté opravným prostriedkom ako celok neobsahovalo vôbec žiadne odôvodnenie, prípadne vtedy, ak odôvodnenie malo také zásadné nedostatky, ktoré sa svojou povahou, intenzitou, významom a právnymi následkami blížia k „justičnému omylu“. Podľa

judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva totiž princíp právnej istoty môže ustúpiť iba výnimočne, a to za účelom zaistenia opravy základných väd alebo justičných omylov (pozri Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003) a napravenia „väd najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“, ale nie z dôvodu právnej čistoty (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009). Po preskúmaní spisu dovolací súd nezistil, že by v prejednávanej veci bol dôvod pre uplatnenie (ako výnimky) druhej vety stanoviska R 2/2016.

18. Potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie spĺňalo kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. z hľadiska formálnej štruktúry a obsahovalo aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok, pričom odvolací súd sa náležitým spôsobom zaoberal aj odvolacou argumentáciou otca. Konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Skutočnosť, že dovolateľ mal na vec odlišný názor a že rozhodnutia súdov neboli odôvodnené podľa jeho predstáv, nie je dostačujúcou bázou pre tvrdenia o nepreskúmateľnosti napadnutých rozhodnutí a existencii vady v zmysle § 237 ods.1 písm. f/ O.s.p.

19. Za dôvod zakladajúci prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. nepovažovala vtedajšia rozhodovacia prax najvyššieho súdu ani nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu. V tomto smere najvyšší súd poukazuje na naďalej opodstatnené závery vyjadrené v judikátoch R 37/1993 a R 125/1999, R 42/1993, R 6/2000, ako aj v rozhodnutiach najvyššieho súdu sp.zn. 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 251/2012, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012.

20. Dovolateľ v dovolaní taktiež namietal, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Tzv. iná vada konania v súlade s doterajšou konštantnou judikatúrou najvyššieho súdu nezakladala procesnú prípustnosť podaného

dovolania (viď R 37/1993 a niektoré ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu sp.zn. 3 Cdo 219/2013, 3 Cdo 888/2015, 4 Cdo 34/2011, 5 Cdo 149/2010, 6 Cdo 134/2010, 6 Cdo 60/2012, 7 Cdo 86/2012 a 7 Cdo 36/2011). Dovolací súd mohol pristúpiť k preskúmaniu tohto dovolacieho dôvodu len v procesne prípustnom dovolaní, čo však nie je prípad prejednávanej veci.

21. Dovolateľ v dovolaní zároveň namietal, že rozhodnutia súdov nižšej inštancie sú po právnej stránke nesprávne. Nesprávne právne posúdenie veci súdom však prípustnosť dovolania nezakladalo (viď R 54/2012 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp.zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014), preto sa týmito námietkami dovolací súd nemohol zaoberať.

22. V danom prípade prípustnosť dovolania otca nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p., ani z ustanovenia § 237 ods. 1 O.s.p., preto najvyšší súd dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP ako procesne neprípustné.

23. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

24. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. januára 2017

JUDr. Soňa Mesiarkinová, v.r.

JUDr. Helena Haukvitzová, v.r.

JUDr. Marián Sluk, PhD, v.r.

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová

